

ΑΠΟ ΤΑ ΔΡΑΜΑΤΑ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΠΟΥ ΠΡΟΔΩΣΕ

ΤΟΥ ΚΟΜΗΤΟΣ ΝΤΕ ΣΕΜΟΥΑ

(ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ)

Δύο λατρευμένοι αδελφοί η Λιάνα και ο Έρνέστος Σαβάρ, πέφτουν έξω, καθίς ξεχωριστά, σε μεγάλη αγονία...

Ο Έρνέστος έπαύσθη να μιλάει για την αγονία γιατί η γυναίκα του άλλαξε άποψή του, γιατί είχε τόσο λεπτή και ολλομομένη, γιατί θέλει να μένει μόνη της, γιατί κλείει κενά και στενάζει...

Είπε νύχτα και ο Έρνέστος γράφει τις εντυπώσεις και τις σκέψεις του, στο ημερολόγιό του... Το ίδιο όμως κάνει στον κοιτώνα της και η γυναίκα του η Λιάνα. Πενιμένη στα δάχρυα, κοιτώντας δυνατά το ημερολόγιό γράφει στο ημερολόγιό της παθητικές σημειώσεις για τη δύσκολη και τρυφερή θεά στην όλοια βούληση έξω. Αγαπά τον αδελφό της, μα ένας δυνατός και παράφορος έρωτας τη συγκλονίζει ολοκληρωτή, την τραβήκει στο άγνωστο, στο οξάνδαλο! Πώς θα γιντόση απ' τον άδικο αυτό;

Σημερώνει. Οι δύο αδελφοί γράφουν στα ημερολόγια τους τις τελευταίες γραμμές της αγονίας τους. Ο Έρνέστος είναι απογοητωμένος πάλι να μείνει τι συμβαίνει, έχει ειδοποιηθεί την γυναίκα του πως θέλει να της μιλήσει. Η Λιάνα βιάζεται να της απαντήσει αγονία. Να το πει όλα; Πού πάει όμως τη δύναμη!

Τέλος η γυναίκα σιγά σιγά. Ο Έρνέστος ζητάει απ' τη Λιάνα να του άσ'ξη την καρδιά της. Η Λιάνα συγκινείται κι άρχίζει να κλείει στασιάζει. Ο Έρνέστος δεν μπορεί να της πάει λέξει. Και αποφασίζει πάλι να την παρακολούθησει, να κατασκοπεύει. Θέλει να μείνει και θα μείνει.

Πλησιάζει οργισμένος το άσ'κωμα, που η Λιάνα και ο Ζάζ έχουν δώσει οαντερό...

Μολιότατα απ' την παρακολούθησή και την κατασκοπεία που κάνει ο Έρνέστος στη Λιάνα δεν αυτομόνη τίποτα. Συνατά τραγικά στο δρόμο τον Ζάζ Μορέλ, έστιος τον παλαιό, τηγάνος δήθεν, προς το μέρος που βρίσκεται η Λιάνα με την κόρησα και το σπιδό αποτηγάνει, όπως γανγκί και το οαντερό της Λιάνας και του Ζάζ. Οι δύο αδελφοί προσ'ουν οπτι δόθηροι καθένας για λογαριασμό του. Ο Ζάζ μένει στην κομήσση να πάγει ταύ...

(Συνέχεια απ' το προηγούμενο)

Πολύ επικίνδυνο ήταν αυτό που έκανε η κόρησα. Εύτυχος που το βιβλίο ήρθε στα χέρια μου... Αν όμως έπεφτε στα χέρια του Έρνέστου!... Έν τούτοις ίσως να ήταν προτιμότερο αυτό... Έτσι θα επήρχετο τέλος πάντων μια λύσις... Θά αναγκαζόμουν να του εξηγήθω, να του πω όλα, πράγμα που, αλλοίμονο! τόσον καιρό το αναβάλλω... Θεέ μου, τι θα γίνει!... Πώς θα τελειώση αυτή η κατάσταση;... Ούτ' εγώ δεν ξέρω... Όποιαδήποτε λύσις, οποιοδήποτε τέλος και αν επέλθη, θά με κάνει δυστυχισμένη... Θά γίνω περισσότερο δυστυχισμένη ίσως κι' από τον Έρνέστο...

Όσ'όσο το μόνο που ξέρω, είναι ότι δεν μπορεί να παρταθή πιά αυτή η κατάσταση... Κάθε παράσιος, κάθε αναβολή μεγαλώνει και τον πόνο μου, την αγονία μου...

Συλλογίζομαι τον Έρνέστο, συλλογίζομαι τον έρωτα του κι' άμείως τότε η σκέψη μου πηγαίνει στον Ζάζ, στην αγάπη του, στην τρυφερότητά του, στη στοργή του...

Συλλογίζομαι πάλι τον Ζάζ, κι' άμείως η σκέψη μου φτερουγίζει πως τον Έρνέστο. Θεέ μου, Θεέ μου, λυπήσου, δυσπλαχνήσου μια δυστυχισμένη γυναίκα.

Θυμώμαι όταν ήσουν μικρή στο Μοναστήρι ή καλή έκεινη διευθύντρια, ή αδελφή Μάρθα με συμβούλευσε να προσέξομαι σε κάθε δύσκολη περίσταση της ζωής μου και, όπως μου έλεγες, ο Θεός θα μου ερχόταν, βοηθός και παρηγορητής. Θυμώμαι ακόμη μια φορά που ήταν άρρωστη βαρειά ή μητέρα μου, κλείσθηκα στην κόρησή μου και προσευχόμην μια ώρα ολόκληρη... Την άλλη μέρα σαν άκουσε ο Θεός την προσευχή μου, η μητέρα μου ήταν καλλίτερα... Θεέ μου, σε σένα και πάλι καταφεύγω...

(Μετά μισή ώρα)

Η προσευχή μου σά να με ανακούφισε κάπως και μου φαίνεται τώρα πως βλέπω τα πράγματα καθαρότερα...

Μια λύσις υπάρχει κι' αυτή πρέπει να επέλθη τό ταχύτερο, σήμερα μάλιστα χωρίς χαμιά άλλη αναβολή...

Ναι, σήμερα, πρέπει να δοθή ένα τέλος...

Θά πάω να συναντήσω τον Έρνέστο, θά πωσω κλαίγοντας στο γονάτο του και θά του πω όλο το λογισμό μου...

Θά του ζητήσω τη συγγνώμη του, θά τον παρακαλέσω να με ξεχάσει, να με ξεχάση για πάντα...

Ω, νοιώπω πάλι μια αγονία να μου σφίγγη την καρδιά...

Ότ'όσο η απόφασίς μου ελήφθη... Τό τέλος πρέπει να επέλθη σήμερα... Και πάλι, Θεέ μου, σε ικετεύω να με βοηθήσης.

(Απ' το ημερολόγιό του Έρνέστου Σαβάρ.)

Δεν ξέρω τι να υποθέσω... Δεν ξέρω τι να φαντασθώ... Όλα τα πράγματα με κάνουν να υπομείνω πως κάτι συμβαίνει... Μά πάλι δεν μπορώ να φαντασθώ πως η Λιάνα, η Λιάνα μου, η αγαπημένη μου Λιάνα που ως χθές ακόμη μου έδινε τα μεγαλύτερα δείγματα αγάπης και αφοσίωσης έπαψε πιά να μ' αγαπά και αγαπά άλλον...

Μήπως όλες αυτές η υποψίες μου είναι δημιουργήματα της εσθιτισμένης φαντασίας μου. Μήπως είναι τόσο χαζόπολις, έρω που δεν υπομεινόμενος ποτε τίποτε... αλλοίμονο όμως δεν συμβαίνει τίποτε απ' αυτά και η αλήθεια είναι ότι α τ ι συμβαίνει...

Ίσως αυτό το α τ ι να είναι πολύ διαφορετικό απ' ότι το φαντάζομαι... Ίσως έχει τίποτε άλλο η Λιάνα, που τό μεγαλοποιεί μόνη και δεν μου τό λέει γιατί φαντάζεται πως ίσως με δυσραστήση... Μά όχι... Ούτε αυτό δεν είναι...

Δεν είναι άλλο τίποτε από αυτό που φαντάζομαι...

Έξωνη που άσφαλώς τό ξέρει όλα είναι η κόρησα, μά πως μπορεί να μου πη τίποτε αφού είναι τόσο στερνή φίλη της Λιάνας...

Πρό μ'της θρας ακόμη συνάντησα τη Λιάνα στη βιβλιοθήκη. Είχα πάει τογάνος και ξεφύλλιξα ένα αντίτυπο μιάς πολιτευτικής εισηγογραφημένης έκδόσεως του Βεθθέρου τον όποιον της είχα χαρίσει την έποχή που είμαστε ακόμη αροφωτισμένοι...

Μόλις την είδα την έπλησίασα... Έξωνη αποφεύγοντας να συναντήση το βλέμμα μου που χαμογέλασε πικρά καθώς μου έλεγες:

— Βλέπω πως έγινες πολύ ρομαντικός... Διαβάζεις «Βεθθερο»... ή συγγίνήσις μου ήταν τόση ώστε μόλις μπόρεσα και της άπάντησα με ένα ξερό: «Ναι» που τρυμώλιασε άπάντο στα χείλη μου. Ένώ συγχρόνος χαμήλωσα τα μάτια μου.

Και τότε είδα άπάντο στο παροτέο λίγα λουλουδάκια κτρινωμένα που είχαν ξεφύγει μέσ' απ' τις σελίδες του βιβλίου όπου ήταν πατημένο... Ήταν μερικά γιασεμιά που μου έλεγε προσφέρει η Λιάνα σ' έναν από τους ποιώτους μας περιπάτους...

Τά βλέμματά μου καρφώθηκαν άπάνω σ' αυτά τα λουλούδια... Σε μια στιγμή χίλιες δυό εικόνες πέθαναν από την φαντασία. Ένα ολόκληρο παρελθόν πουξεί πθανάκι πάντα και που άλλοίμονο! — τό προαισθάνομαι — πρόκειται να τό δεχθώ ένα τραγικό μέλλον, ένα ζωντανό μεσα μου... Και μου ήρθε τότε μια διάθεση να κλάψω, να κλάψω με μαύρα δάκρυα σαν παιδί...

Η Λιάνα στην άρχη δεν είχε δη τό γιασεμιά... Μά τό μά-

Είχα πάλι και ξεφύλλιξα τογάνος μια εισηγογραφημένη έκδοση του Βεθθέρου.

τια της ακολουθώντας την διεύθυνση των βλεμμάτων μου έπεσαν σ' αυτά... Και τότε την προσοχή μου την απέσπασε απ' τα λουλούδια, ένας σπασμός που την τίνανε δολόζληρη... Την είδα να γίνεται χλωμή σαν κερί, ν' άκουμπάει άπάνω στη βιβλιοθήκη για να μην πέση, ενώ συγχρόνως έφρανε το άλλο της χέρι στα μάτια της...

Έβανα να την βοηθήσω, ενώ τη ρώτησα :
— Τι σου συμβαίνει ;
Αυτή τότε, συνοχόμενη κάπως μου άπήντησε :
— Τίποτε...
Μά είδα πως τα μάτια της ήταν γεμάτα δάκρυα...
Έπειτα έφυγε χωρίς να προσθήσει λέξη...
Όταν έμεινα μόνος έσχυρα και ξαναμάζεψα τα γιασεμά και πονητά βάλω στη θέση τους άπόθεσα ένα φιλί άπάνω τους...
Ώ, είχα καταλάβει πιά καλά πως αυτά ήταν τα λουλούδια της πεθαμένης της αγάπης...

(Από το ημερολόγιο της Λιάνας...)

...Έφυγα από την βιβλιοθήκη σάν άλαφιασμένη... Τώρα δεν έχω καμιά άμφιβολία... Ο Έργέντος έφρεει πάντα... η στάσις μου, η ταραχή, η λιποθυμία σφεδόν στο αντίκρουσμα των μορφών εκείνων λουλουδιών, του τί επρόδοσε...

Τώρα δεν μπορώ ν' αναβάλω ούτε μία μέρα την εξομολόγησή μου... Στην πρώτη μου συνάντηση άσφαλώς θα μου ζητήση να του εξηγήσω την άλλοτρητη αυτή στάσις μου... Φυσικά δεν μπορώ να του πω ψέματα... Ά, όχι! ψέματα δεν του είπα ποτέ, ούτε και θα του πω τώρα... Μά και να του έλεγα δεν είνε και τόσο ήλιθιος όσος να τα πιστέψη...

Μήπως τάχα το έκανε έπίτηδες ο Έργέντος και άφησε να του πείσουν τα γιασεμά για να με συγκινήση ;... Ήταν άραγε τυχαίο το πέπυτο τους ;...

Ή ώρα πλησιάζει για το δείπνο... Πρέπει να ετοιμαστώ... Πρέπει να πάρω θάρρος ούτως όσως να έπελθω ή λάσις... Δεν ξέρω, μά φαντάζομαι πως τη στιγμή που θ' άνοιξω το στόμα για να του πω την πρώτη λέξη, ή λέξει αυτή θα παγώσει άπάνω στα χείλη μου...

Φοβόμαι άκόμη μήπως την ίδια στιγμή σηκωθεί και φύγει κλαιγοντας...

Ή μοιραία στιγμή φτάνει... Ώ, ποσο θα ήθελα να πεθάνω...

Είχα αποφασίσει να σταματήσω εδώ το γράφιμό μου, γι' άποψε τουλάχιστο, σ' αυτό το τετράδιο του λόγου και της δυστυχίας μου, όταν άξαφνα άκουσα να μου χτυπούν την πόρτα. Έτρεξα τρέμοντας, σά να προσιθάνομαι κόνι καζό, ν' άνοιξω κ' είδα την κωμαρτίζα μου ή όποια συνωδούετο από την κωμαρτίζα της φίλης μου κοιμήσσης Ρ...
Ή τελευταία μου έδωσε άμέσως ένα γράμμα της φίλης μου. Την ρώτησα αν θέλει άπάντησή, μου άπήντησε άρνητικώς και έφυγε.

Όταν έμεινα μόνι έδισταξα για πολλή ώρα ν' άνοιξω, το γράμμα της κοιμήσσης... Μου ήταν άδύνατο να φανταστώ το περιεχόμενό του, το όποιο, οστόσο, χωρίς λόγο, φανταζόμουν πολύ κακό.
Τέλος με δάχτυλα που έτρεμαν, ξεσχισα το φακελλο και διαβάσα το γράμμα. Το παραδέτο δολόζληρο εδώ :

Φιλική μου φίλη,

Μέσα στις τόσες δευτερεύς, μέσα στην τόση σου άφροσύνη το γράμμα αυτό φέρνει να σου προσθήσω άλλη μία. Είνε αλήθεια ότι σκεφθήκα πολύ αν έπρεπε να σου στείλω αυτό το γράμμα, στο τέλος όμως το αποφάσισα γιατί ή λογική μου μου έληφόρηνει ότι έπ α ο ρ α νά το στείλω...

Αισιό, άγαπητή μου, έχω να σου άναγγέλω ότι ο Ζάκ έινε άρρωστος με 4η βαθμιάς ποσότη... Αν έξω σ' τί όφελεται ή τόσος έξαγρη αυτή άρρώστια μου, αλλά μόλις είχε φύγει από το σπίτι μου—δεν είχαν περάσει ούτε δύο ώρες από τη στιγμή που χωρίσαμε—διαν ένας έληφόρηνει τον ήρωε σπιτι μου με μία συμπεριση του δια της οποίας με παρακαλούσε να πάω να τον δω άρρώστος... Μου έγραψε πως έπρόσκειτο από μεγάλης άνάγκης.

Χωρίς να χάσω καιρό έτρεξα στο σπίτι του Ζάκ, όπου τον βρήκα από καρβέλι, με προσέ το και με όργη... Ή τόσο άνεξήγητη αυτή άρρώστια του ίσως να όφελεται στις συγκινήσεις του άπογνώματος, ίσως όμως και σε κάποια χορολόγημα...

Ώ, τόσο μέσα στον προσέ το, με έκλεινε να σε πείσω να πάω να τον επισκεφθής... Εκεί να σε δω... Το άπατεί αυτό από σ' να...

Αν έξω τι να σε συμβολίζω... όσως, αλλά νομίζω ότι αν άνηγής θα έπιδεινόσσης τη θέση του...

Σε φιλή με αγάπη

Έλενα Ρ...

(Ακολουθεί)

ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΛΙΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΑΤΑΔΙΚΩΝ ΕΙΣ ΘΑΝΑΤΟΝ

Ή στωϊκότης του Σωκράτη. Παραδείγματα... κυνισμού καταδικιών. «Πεθάνω με τό στομάχι γεμάτο!» Ή δολοφονία της Άγριππινας. «Εδώ χτύπα !...» Ή τελευταίες στιγμές της Μαρίας Στούαρτ.

Όταν ο Σωκράτης καταδικάσθη σε θάνατο, ή Ξανθίππη έπληγε κλαίγοντας να του άναγγείλη, στη φυλακή του, την τρομερήν αυτήν είδηση.

— Τάμαδες ;... του είπε μόλις τον είδε. Οί δικασταί σε καταδικάζαν σε θάνατο !...

— Μά μήπως και αυτοί δεν πρόκειται κάποτε να καταδικασθούν από τη φύση στην ίδια ποινή ;... άπήντησε ψύχραιμα ο Σωκράτης.

— Σε καταδικάζαν όμως άδίκως ; έπεμεινε ή Ξανθίππη.

— Μήπως θα προτιμούσες γά να είχαν καταδικάσει... δ ι κ α ι ο ς ;... της άπήντησεν ο φιλόσοφος.

Ο Άγριος Έστιν άναφέρει ένα σοφό παραδείγματα κυνισμού διαφόρων καταδικιών κατά την ώρα της καταπονησής των.

Κάποιος, π. γ. όταν ανέβηκε στο ικρίωμα, έγύρισε προς το συγγενεμένο πλήθος των περιεργών και είπε τα έξης :

— Σας παρακαλώ, κύριοι να μην πτήτε στους γονείς μου, ότι μ' είδατε να με κοροειών γιατί θα με κάνετε... να γίνω έξω φρενών !

Ένας άλλος, πού θρασύς, όταν ο παπάς του είπε : «Θάρρος, τεχνονο, σε λίγο, θα βρίσκειαι στον παράδεισο!» έγύρισε και του είπε : «Θά προτιμούσα, πάτερ μου, να παρέμεινα στον έπίγειο παράδεισο !»

Ένας άλλος, στον παπά, πού για να τον ενθαρρύνη, του έλεγε ότι το ίδιο βράδυ θα δειπνούσε με τον Θεό, άπήντησε :

— Δεν πάς εσύ, παπά μου, άντι για μένα; Σου παρακαλώ εύχαρίστως τη θέση μου, γιατί έχω, σήμερα, έχω κάνει τάμμα να... νηστεύω !

Κάποιος άλλος καταδικιος, όταν ανέβηκε στο ικρίωμα, έζήτησε να του δώσουν να πιη λίγο νερό. Ο δήμιος του έφερε ένα ποτήρι, από το όποιον όμως, πονη το το δούρει, ήπιε δύο—τρεις γουλιές ο ίδιος. Ο καταδικιος τότε έδηλωσε ότι με κανένα τρόπο δεν θα δεχόταν να πιη από το ίδιο αυτό ποτήρι, γιατί φοβόταν μην κολλήσση καμιά... άρρώστια από το όχημο !

Και τέλος, κάποιος άλλος, την ώρα που ετοιμαζόταν να ξαπλωθή στη λαμητόμο, έγύρισε στον δήμο και του είπε :

— Σε παρακαλώ μη μ' άγγίξής τη στιγμή της εκτελέσεως, γιατί γαργαλούμαι εδκόλα !...

Όταν ο Φουζέ—Τερβίλ, ο τρομερός και αίμοφόρος αυτός επαναστατικός έπίτροπος της Γαλλικής τρομοκρατίας, καταδικάσθη τέλος κ' αυτός σε θάνατο, ο έλεος επεισιχώρησε το άμάξι που τον μετέφερε στον τόπο της εκτελέσεως και του φώναξε σαργαστικά :

— Σου αφαιρώ το λόγο !... Έ.δολοφόνε... Σου αφαιρώ το λόγο ! ήνοουώντας, με τη φράση αυτή, τον τρόπο με τον όποιον ο Τερβίλ διεκόπε τα όθηματά του, όταν άπελευθώντο να απ λογηθούν ενόπιον του δικαστηρίου.

Ο Φουζέ—Τερβίλ, τότε, γοηίζοντας προς το νανιασμένο πλήθος έφώναξε :

— Ήλιθιοί !... Δεν κοιτάζετε πού μ' αυτά και μ' αυτά δε βρίσκετε ούτε ένα όράμι φροιά να φάτε ; Έγώ τουλάχιστον πεθαίνω με τό στομάχι γεμάτο !

Όταν ή Μαρία Στούαρτ ανέβηκε στο ικρίωμα και ο δήμιος την έπλησίασε για να της ετοιμάση την νεκρωική της τουαλέτα ή άτυχη αυτή βασίλισσα έγύρισε και του είπε γλυκά :

— Μιά χάρι θα σου ζητήσω, φίλε μου, να μη μάγγιζής...

Ο δήμιος, κατάπληκτος, έπήκουσε. Ή Μαρία Στούαρτ τότε έφώναξε τις γυναίκες της άκολουθίας της, ή όποιες της έκοφαν τα μαλλιά και της βγάλαν τη μαυρή έσάρτα με την όποιαν ήταν τυλιγμένη. Αλλά όμως δεν άρκούσαν. Και ο δήμιος, πού είχε συνέλθει από την έκπληξη της την έπλησίασε και με μία άπότομη ζήνηση της έβγαλε το κ ο ρ σ ά ζ της. Ή Μαρία Στούαρτ τότε γοηίζοντας προς το πλήθος των περιεργών, πού είχαν μαζευνθή για να παρακολουθήσουν την εκτέλεση, τους είπε σάν για να δικαιολογήη πού ήταν έτσι μισόγυμη :

— Με συγχωρείτε, κύριοι... Αέν ήμουν ποτε συνειδητομένη ούτε σε τέτοιου είδους... τουαλέτα, ούτε σε τέτοιον... θαλαμηπόλο !...

Μόλις την είδα την πληρώσω.